

de Brandarispoort

Van Ina Schroders-Zeeders verscheen ook:
Waterdans, een Terschellinger thriller ISBN 9789403605180

Auteur: Ina Schroders-Zeeders
Boekverzorging: Arjen Bakker - De Pinne
ISBN: 9789 4036 344 63
© Ina Schroders-Zeeders, alle rechten voorbehouden
i.schroders@gmail.com

Bestel uw eigen exemplaar via www.pinne.nl

Ina Schroders-Zeeders

de Brandarispoort

De kracht van de liefde

Avonturenroman

 **DE PINNE**

PROLOOG

Vanuit de oase waar de Nubiërs in hun rieten hutjes woonden, klonken opgewonden stemmen.

Vizier Anchoe zuchtte. Het zag er weer naar uit dat ze zijn raad dringend nodig hadden. Hij stond op van zijn zitplaats, een rode rots waar hij zijn maal had genuttigd en wachtte de delegatie uit het dorp op.

Sinds de farao hem uit Thebe had verbannen, bracht hij zijn tijd hier door, in de woestijn. Hij, de grote vizier Anchoe, uit een vermaard viziersgeslacht. En dat allemaal omdat hij de ineenstorting van de piramide van deze farao had voorspeld, en de ondergang van zijn dynastie. Hoe wreed kon het lot zijn! Het leven in de woestijn was hard, weinig voedsel en onaangename hitte. Hij mocht nog van geluk spreken dat hij dat oude faraograf had gevonden, vlak bij de oase. De Nubiërs moesten niets van dat graf weten en lieten hem er tenminste met rust. Alleen op bepaalde hoogtijdagen en bij vreemde natuurverschijnselen wilden ze gebruik maken van zijn kennis, zijn gave. Dezelfde gave die hem bijna fataal was geworden in Thebe.

Vizier Anchoe kon wel raden wat hen nu weer dwars zat. Hij had het zelf ook gezien, de vreemde staartster die ineens aan het firmament was opgedoken.

Het was de stamoudste hoogstpersoonlijk die de stoet naar de grot van vizier Anchoe leidde. Hij droeg een schaal met gevogelte met zich mee.

Anchoe was dankbaar, dat betekende dat er die avond geen woestijnrat op het menu stond.

Moboeto, het stamhoofd, boog diep voor de vizier. Anchoe nam zo waardig mogelijk de schotel met de verschillende dode vogels aan. Het liefst was hij meteen aan het bereiden van zijn avondmaal geslagen nu hij deze ingrediënten in de schoot geworpen kreeg, maar hij beheerste zich.

Moboeto vertelde het doel van zijn komst. Hij wees naar de lucht en uit wat Anchoe van het Nubisch kon verstaan, maakte hij op dat het inderdaad over de vreemde staartster ging.

Anchoe liep de grot binnen. Hier kwamen de Nubiërs niet. Ze bleven wachten tot hij weer naar buiten zou komen. Anchoe plukte wat zwammen uit het vochtigste gedeelte van de grot. Hij zuchtte. Echt lekker waren die zwammen helaas niet. Met een beetje van dat kostbare witte spul dat hij ooit in Thebe had geproefd, zouden ze al een stuk beter te eten zijn. Hij moest nog lachen toen hij dacht aan het moment waarop de farao voor het eerst in zijn leven zout proefde. Hij stond, als vizier, naast de troon en proefde voorzichtig een beetje voor van het witte spul dat de mannen uit het Oosten zo eerbiedig aan hem voorzetten. Maar de farao was ongeduldig, rukte de kom met zout en de lepel uit zijn hand en nam meteen een hele grote hap. De farao was enorm tekeer gegaan! De ongelukkigen uit het Oosten hadden het niet overleefd, en hijzelf ternauwernood.

Anchoe at langzaam zijn zwammen. Na een tijdje begonnen de beelden te komen. Hij pakte een rol papyrus en een stuk houtskool en begon te schrijven. De staartster zou verdwijnen, maar ooit terugkomen, hij zag het duidelijk. Hij zag nog meer. Na een half uur legde hij zijn houtskool neer. De zwammen waren uitgewerkt, maar hij had nog geen mooi visioen voor de Nubiërs gezien. Misschien hielp het als hij nog wat zwammen at. Intussen bekeek hij de stenen die hij hier dichtbij in de woestijn had gevonden, in een gebied

waar de Nubiërs niet durfden komen omdat er ooit een enorme zilverkleurige vogel was neergestort. Hij bekeek ze wel vaker. Soms zoemden ze, vooral als hij in de grot was waar hij woonde. Hij had die grot uitgekozen omdat de ingang een soort boog was. Volgens de Nubiërs was de grot gevaarlijk terrein. Er zouden vreemde wezens hebben gewoond die met de zilveren vogel waren meegekomen.

Hij kwam na een tijdje weer naar buiten. De Nubiërs schrokken: zo hadden ze vizier Anchoe nog nooit gezien. Hij schuimbekte en liep zonder iets te zeggen in de richting van de oase.

Anchoe had een visioen, een bijzondere hallucinatie ditmaal. Hij zag zichzelf door de woestijn lopen, halt houden bij een stuk steen. Hij tilde de steen op en een gele bloem vloog de lucht in, door de wind weggeblazen. En toen zag hij het monster. Het vloog door de lucht, als een enorme vogel, en gromde, als een hongerige leeuw. Het beest daalde, en zou Anchoe raken. Hij bukte om de vogel te ontwijken.

De Nubiërs zagen vizier Anchoe een vreemde dans uitvoeren en begonnen opgewonden te klappen en te joelen. Ze imiteerden de danspassen van Anchoe, dansten hem achterna.

Intussen voerde Anchoe een strijd op leven en dood met het vliegende monster dat hem wilde verpletteren. Hij viel tegen de grond en wachtte op de dodelijke beet.

Toen werd het stil. Het monster verdween. In de verte hoorde hij de Nubiërs zingen en dansen. Hij krabbelde overeind en strompelde terug naar zijn grot. Zijn hart ging bijna hoorbaar tekeer, dit visioen was het ergste dat hij ooit had gehad. Hij pakte de boemerang, die hij altijd meedroeg om op vogels te jagen, uit zijn riem. Hij wist dat hij zijn

demonen niet langer kon verdrijven. Hij legde de boemering op zijn plaats. Die zou hij nooit meer zou gebruiken, zijn einde naderde.

Zittend op een rotsblok in zijn grot tekende hij, nog nahijgend van zijn visioen, de vogel die hij had gezien in het steen. De blauwe stenen die zoemden, de toren die hij had gezien. Hij tekende ze in de rotswand. Toen sjokte hij met zijn laatste krachten naar buiten.

De Nubiërs snelden naar hem toe. Anchoe zakte in elkaar. Zijn hart stopte met slaan. Vizier Anchoe was dood.

De huilende Nubiërs droegen hem naar de grot. De cham-sin, de woestijnwind, begon onverwacht hard te waaien en over de tekening van Anchoe waaide zand. Al snel was er niets meer te zien van de afbeeldingen die hij in de loop der tijd had gemaakt, waaronder de afbeelding van een vliegtuig, een Cessna, en die van een vierkante toren.

Eén van de Nubiërs keek rond. De grot was akelig vochtig en kil. Anchoe had er weinig luxe gehad. Er lagen slechts wat kleren en een kapotte aardenwerken kan waarin wat glimmende blauwe stenen zaten.

De Nubiër bekeek de stenen. Misschien kon hij er iets mee doen, als cadeau voor zijn dochters. Of anders als handelswaar.

Er waren dorpelingen die wilden weten wat zich verder in de grot bevond. Uiteindelijk werd besloten dat ze er een kijkje zouden nemen. Ze werden het niet eens over de samenstelling van de delegatie en uiteindelijk werd ervoor gekozen om met z'n allen te gaan. Gewapend met speren, de mannen voorop, schuifelden ze de grot van Anchoe binnen.

Niet lang daarna werd door een rondreizende waterverko-
per melding gemaakt van de verdwijning van de complete
bevolking van het dorp.

In de daaropvolgende eeuwen droogde de oase op. Het ver-
laten dorp van de Nubiërs raakte in verval, de rieten hutjes
vielen uiteen en het riet waaide weg. De palmbomen stier-
ven door de droogte en vielen om. En tenslotte werd alles
bedekt door een dikke laag zand.

VRIJDAG 27 OKTOBER 1967

De veerboot naar Terschelling heette de Friesland en het weer was verschrikkelijk. Windkracht negen, tien zelfs, met uitschieters tot elf en twaalf Beaufort. Op de Noordzee, even verderop, spookte het. Dat de Friesland toch de Waddenzee overstak zou menigeen verbazen, maar de rederij had de reputatie dat ze altijd voeren. Ongeacht het weer. En dit was het slechtste weer dat je je kon voorstellen.

Op het dek stond dan ook verder niemand, alleen hoogleraar in de archeologie Adriaan van Buren.

Hij had het opgegeven te proberen zijn pijp aan te steken. Slechts één keer kreeg hij daarbuiten in de storm gezelschap, van een vrouw die haastig over de reling boog om haar maag te legen.

Hij keek naar het licht van de Brandaris dat om de vijf seconden schitterde en woest voor hem op en neer leek te dansen. Hij voelde opwinding. Hij was op weg om een paar dagen op het eiland te verblijven, net als de weinige badgasten die zich in de salon ophielden. De salon zag blauw van de rook. Zij kwamen om langs het strand te lopen en zich te ontspannen. Een enkele eilander zat in een hoek te slapen. Voor Adriaan betekende deze reis dat zijn werk er bijna op zat. Zijn zoektocht van de laatste jaren leek nu eindelijk het doel te bereiken. Hier kwam het op aan.

Hevig slingerend voeren ze de haven van Terschelling binnen en even later liepen de passagiers zo snel mogelijk over twee brede planken de veerboot af. Ook de Volkswagen die was meegevaren, moest over die twee wiebelende loopplanken rijden en Adriaan bewonderde de koelbloedigheid waarmee de chauffeur het huzarenstukje verrichtte. Ieder-

een was binnen enkele minuten verdwenen en de veerkade lag er weer uitgestorven bij. De wind floot door de touwen van de schuilende vissersboten.

Hij had een eenpersoonskamer geboekt in een pension in de Burgemeester Mentzstraat, op slechts een paar minuten lopen van de haven. Hij kon de dakpannen horen rammelen terwijl hij door de smalle straten zijn weg vond.

“Dus u bent professor Adriaan van Buren.” De pensionhoudster, een kleine vrouw met priemende ogen, heette hem hartelijk welkom. “Ik hoop dat u een goede reis heeft gehad.”

“De reis was fantastisch. Ondanks de storm.”

Hij keek even rond. Het pension was gezellig ingericht met gebloemde gordijnen, en eenvoudig. Het rook er vaag naar spiritus, boenwas, sigarenrook en warm eten.

“Wilt u nog iets gebruiken?”

“Nee, dank u, ik heb voor ik in Harlingen aan boord ging al wat gehad.”

“Verstandig. Dan word je niet zo snel zeeziek.”

“Ik ga het liefst nu gelijk naar mijn kamer en vroeg slapen, morgen wil ik vroeg op pad.”

“U heeft kamer drie.”

Op zijn kamer bekeek hij zijn aantekeningen. Vanuit het rammelende raam kon hij het licht van de Brandaris zien. Het was bijna niet voor te stellen dat de toren zo dichtbij was.

Hij had er een behoorlijk vermoeiende tijd op zitten. De universiteit had hem het afgelopen jaar niet ingeroosterd op de faculteit en tijdens dat jaar, vrij van colleges, kon hij de wereld over reizen en meedoen aan diverse opgravingen. Hij was onder meer in Egypte geweest.

Daar was het in feite allemaal begonnen.

In de Egyptische woestijn was hij tijdens een interessante opgraving gestuit op een bijzondere grot met inscripties. Het ging om een tot dan toe onbekend schrift, van een Nubische stam wellicht, dat niemand leek te kunnen ontcijferen. Een collega, Lutjes genaamd, had hem verteld dat die tekens ook voorkwamen in een ruïne in Toscane. Daar was hij vervolgens heen gegaan.

De ruïne in Italië waar het om ging, stond op het landgoed van een adellijke familie. Hij belde er aan en probeerde het belang van zijn onderzoek uit te leggen, maar hij kreeg geen toestemming om er te gaan rondneuzen. Hij had zich echter niet laten tegenhouden, was de ruïne in gegaan en had de inscripties gezien. En vervolgens had prins Alfonso hem van het terrein gejaagd, en hem daarbij in het onderbeen geschoten. Hij had de kogel nog. Hij vreesde het moment dat hij zijn verloofde Martha moest vertellen wat er gebeurd was. Ze maakte zich altijd zorgen om hem. En blijkbaar niet helemaal ten onrechte. Die gek had hem wel dood kunnen schieten! Toch was hij blij dat hij de ruïne had bezocht. Hij had kans gezien nog snel wat foto's te maken van de inscripties, terwijl Alfonso dreigend en scheldend de ruïne in stormde. Zijn doel was geweest om aan te tonen dat Nubiërs van een verloren gewaande stam contact hadden gehad met Kruisvaarders en dat er misschien een Nubiër in het gezelschap van de Kruisvaarders, wellicht Tempeliers, mee was gekomen naar Noord-Europa. Ze waren via Toscane gegaan, zoveel was duidelijk.

Dat hij nu op Terschelling was, kwam door een foto die hij nog in de Egyptische woestijn had gemaakt. Een foto van de inscriptie die hij niet begreep. Hij haalde ook de foto's uit Italië tevoorschijn. Hetzelfde onbekende schrift dat op hiërogliefen leek. Peinzend bekeek hij ze. Wat wilden die tekeningetjes hem zeggen?

De volgende ochtend was de storm nog niet voorbij. Na het ontbijt maakte hij een korte wandeling over het strand waar verschillende jutters naar mogelijk aangespoelde schatten zochten. Vervolgens liep hij door het oude centrum van het dorpje West naar de haven. Hij besloot voor hij naar de toren ging, eerst nog even te genieten van een kopje koffie in het Wakend Oog.

“Ik zie allemaal vrijmetselaarsymbolen op de gevel,” zei hij tegen de uitbater, die achter de bar stond en een serieus gezicht opzette terwijl hij zijn theedoek opvouwde. Hij had een getekend snorretje, zag Adriaan nu.

“Dat van die vrijmetselaarsymbolen klopt. Dit wachthuisje, dat een ouder exemplaar verving, is gerealiseerd door een vrijmetselaar. Hij was burgemeester van dit eiland. Pierre Louis Eschauzier heette hij. Hij heeft veel goed gedaan voor het eiland.”

“Wat leuk. Ik ben erg geïnteresseerd in de vrijmetselarij. Maar ook in de Brandaris. Heeft u wel eens geruchten gehoord over tempeliers, legendes of zo?”

De waard haalde zijn schouders op.

“Ik zelf niet. Hij misschien.” Hij knikte naar een man die aan het raam zat, een oude man met een ongeschoren gezicht en gekleed in vodden. Hij zag er moe uit, zijn kleding was nat en Adriaan kreeg de indruk dat hij net van het strand kwam.

“Jan, deze meneer wil meer weten over geruchten en legendes over de Brandaris. Tempeliers. En hij is geïnteresseerd in de vrijmetselarij. Jij bent de uitgelezen persoon om hem iets te vertellen, als oud-torenwachter.”

De oude man keek verstoord op en wreef met zijn hand over zijn ongeschoren kin.

“Is het een vreemde?” vroeg hij met een Friesachtige tongval.

“Ja, maar hij lijkt me wel te vertrouwen,” zei de waard met een knipoog naar Adriaan. “Jan heeft het niet zo op vreemden.”

“Jammer,” zei Adriaan. Hij liep naar de man toe.

“Wilt u iets van me drinken?”

Jan knikte.

“Ze hebben alleen koffie in deze blauwe knoop-tent, maar dat is prima.”

Zwijgend dronk hij zijn kopje leeg terwijl Adriaan en de waard over het weer spraken.

“Nou vooruit,” zei hij opeens. “Ik geloof dat ik wel iets voor u heb, dan. Maar dat vertel ik liever niet hier. Ik vertrouw hem niet zo. Laten we naar buiten gaan.”

De waard zuchtte en tikte op zijn voorhoofd. Adriaan gaf hem een bankbiljet.

“Laat de rest maar zitten,” zei hij.

Terwijl de waard het biljet tegen het licht hield om het watermerk te bekijken, verlieten ze de zaak. Meeuwen vlogen schreeuwend rond.

“Ik weet waar u voor komt,” zei Jan opeens. “Ik heb op u gewacht.”

Adriaan had geen idee wat hij bedoelde, maar liet dat niet merken.

Ze liepen langs de haven waar de wind hen nog steeds de adem benam en sloegen een winderige steeg in.

“Hier woon ik,” zei Jan toen ze voor een klein huisje bij het strand stonden. Er krioelden katten om zijn voeten. “Ik wil je niet binnen hebben. We kunnen hier in de luwte wel praten. Heb je de aantekeningen gelezen?”

“Welke precies?”

“Van Japicx natuurlijk, de bouwmeester die de derde Brandaris heeft gebouwd voor de heren van Kampen! Je bent toch niet achterlijk?”

“Nee, die specifieke aantekeningen heb ik helaas niet gelezen.”

“Maar weet je wel van de poort?”

Dit kwam onverwachts.

“Ik weet van de poort, ja,” zei Adriaan ernstig hoewel hij nog steeds niet zeker was dat de man wist waarover hij sprak. Welke poort? Het leek hem verstandig hem niet teveel dwars te zitten. Die Jan had ze misschien niet allemaal op een rijtje en was wellicht gevaarlijk.

Jan knikte.

“Dan ben jij degene die ik verwachtte. Maar ik kan je niet veel meer vertellen dan wat ik als kind heb gehoord. Ze denken dat ik gek ben, zie je. Ik ben de zonderling. Ze geloven mij niet als ik zeg dat er iets met de toren aan de hand is.”

Dat kon Adriaan zich wel voorstellen.

“Ik zal je geven wat ik heb, dan moet jij er verder maar voor zorgdragen. Wacht hier.”

Adriaan wachtte. De wind floot door de straat. Twee magere katten streken langs zijn benen.

De toren. Hij wist het. Er was iets in die toren en hij voelde dat hij gelijk had over de strekking van dat geheim. Het had misschien te maken met de Kruisvaarders. Maar misschien ook niet.

Jan kwam terug met een verroest ijzeren kistje. Het kistje was ongeveer dertig bij twintig bij tien centimeter.

“Alsjeblieft. Dit heb ik ooit gekregen van een oude man die het ook weer van iemand had. Het slot is al een tijdje stuk. Er zitten documenten in. Ik kan er geen touw aan vastknopen, het is Latijn of zo, maar het gaat over het eeuwenoude mysterie van de Brandaris, zoveel is zeker. Dat zei die man van wie ik het kreeg. Ik ben niet erg geletterd, ik heb er

alleen maar op gepast. Zoals ik heb beloofd. Zie maar wat je er mee kunt. Ik heb ook niet veel tijd van leven meer en niemand kan mij opvolgen. Jij moet het overnemen.”

“Dank u,” zei Adriaan. “Maar zou het museum het niet willen hebben?”

“Die lui vertrouw ik niet.”

Adriaan probeerde Jan niet te laten merken dat hij brandde van nieuwsgierigheid naar de inhoud. “Ik zal hier goed op passen. Misschien kan ik u iets aanbieden, een diner of zo?”

“Ik moet geen vreemden. Ga nu maar.” Hij was zichtbaar opgelucht dat hij van zijn taak verlost was.

Hij stapte naar binnen en sloeg de gammele deur achter zich dicht. “En kom niet terug!” klonk het nog.

Adriaan ging naar het pension, deed het licht op zijn kamer aan en opende het kistje.

Er was enorm veel informatie. Er zaten half vergane papieren in en een paar stukken perkament, nog in opmerkelijk goede conditie. Hij begon als een bezetene te lezen. Zijn hart ging sneller kloppen toen hij de tekeningen van de Brandaris zag zoals de vuurtoren er kort na zijn voltooiing in 1594 moest hebben uitgezien. En toen kwam hij een woord tegen dat hem een kreet deed slaken van opwinding. “Monferrato!” riep hij uit. “Precies zoals ik dacht! O mijn hemel! Er is inderdaad een connectie!” En als er een connectie was tussen Monferrato en de Brandaris, en tussen Monferrato en de grot in de woestijn, dan zat hij op een geweldig spoor. Maar waarvan?

Hij merkte niet dat er twee voeten zichtbaar werden onder de kier van de deur. Hij las verder en vergat de tijd. De hele nacht was hij bezig met de inhoud van het kistje. Pas tegen de ochtend viel hij in slaap.

Adriaan bracht de rest van zijn verblijf door met bezoeken aan het museum Het Behouden Huys in de Commandeurstraat, waar hij vergeefs naar informatie over het mysterie zocht maar wel veel voorwerpen uit het verleden kon bewonderen. De meeste tijd bracht hij echter door in de vuurtoren.

Hij beklom de trap en probeerde geen hoogtevrees te hebben toen hij boven naar buiten ging. Hij sprak met de vuurtorenwachters en bekeek de buitenmuren van het markante bouwwerk. Ook aan de binnenkant bestudeerde hij de stenen. Eigenlijk lag vooral daar zijn interesse, maar hij wilde geen slapende honden wakker maken. Hij zag een verzameling krassen in de muur die er vrij onopvallend uitzagen en niet direct te herkennen waren als een tekst. Hij maakte aantekeningen en klopte op de stenen.

“Wat zoekt u toch?” vroeg één van de vuurtorenwachters na zijn zoveelste inspectie.

“Ik heb geen idee, ik ben gewoon geïnteresseerd in oude gebouwen.”

“Er is veel gerestaureerd in de vorige eeuw. Maar dat metselwerk daar is nog origineel. Hoe is het mogelijk hè dat de boel nog overeind staat na zoveel honderd jaar, na oorlogen en stormen.”

“Ja, heel bijzonder.”

“Met die storm laatst zwiepten we wel een paar meter heen en weer daarboven,” lachte de man. “Dat kan deze toren allemaal hebben!”

Maar wat is het mysterie? dacht Adriaan. Jan had het toch over een mysterie? Waarom vond hij daar niets over?

Hij besloot Jan nog eens op te zoeken.

Het weer was nu anders, de zee lag er kalm bij. Het verkrotte huisje van Jan was verlaten, hongerige katten schreeuwden bij de voordeur.

Adriaan klopte op de deur, die meteen open zwaaide. Een vreselijke stank kwam hem tegemoet, kattenpis vermengd met bier en nog iets dat hij niet goed kon thuisbrengen. Pruintabak, ontdekte hij even later toen hij de schamel ingerichte woonkamer binnentrad. Maar er was nog iets. Er stond een tafel, er was een stoel, en verder niets. Op de tafel lag een zakje pruintabak. En op de stoel zat Jan. Levenloos.

Adriaan voelde nog even zonder hoop of er een pols was. Jan was al minstens een dag dood, vermoedde hij.

Hij haastte zich naar buiten en vond na twee keer aanbellen iemand die een telefoon had waarmee de dokter gebeld kon worden. De vrouw leek niet te schrikken toen hij vertelde dat hij Jan dood had aangetroffen.

“Zoals die man leefde. Vreselijk toch. Elke dag dronken! En hij at toch ook nooit normaal? Vis en reuzel. Daar kun je toch niet op leven? Ik denk dat die katten van hem nu wel allemaal afgemaakt zullen worden.” Ze zuchtte. “Dat is dan wel weer zielig, vind ik.”

De dokter kwam op zijn fiets en liep met Adriaan mee naar binnen. Hij stelde zich voor.

“Jorritsma. Ik ben de tijdelijke invaller van dokter Smit. Ik ken Jan wel, natuurlijk, wie niet. Mijn collega heeft Jan volgens mijn nog nooit op het spreekuur gehad,” zei de arts. “Maar ik wil wedden dat hem van alles mankeerde. Het is vast een natuurlijke dood geweest.” Jorritsma rook naar je-never.

“Hoe oud is hij eigenlijk?” vroeg Adriaan.

“Ik denk een jaar of zeventig. Ja, hij is uit 1896.” Hij onderzocht Jan.

“Hartaanval,” zei hij al snel. Het scheen Adriaan toe dat hij er maar een slag naar sloeg.

“En die blauwe plekken dan?” Adriaan wees op de hals van Jan.

“Die man zit onder de wonden en zweren, blauwe plekken en littekens. Hij heeft niet goed voor zichzelf gezorgd en hij wilde geen hulp. Ik maak de overlijdensakte op en ik zal zorgen dat hij onder de grond komt. Meer kan ik niet voor hem doen.”

“Heeft hij geen familie?”

“Niet meer, nee. En dit krot gaat natuurlijk tegen de vlakte.”

“En zijn bezittingen?”

De arts lachte.

“Nou je ziet het. Oude blikjes, een zak pruimtabak, een gammele tafel en stoel en in de bedstee wat luizig beddengoed. Dat is het wel. Als je iets mee wilt nemen, dan kun je je gang gaan.” Hij tilde een van de magere katten op. “Misschien neem ik er een mee voor thuis in Haarlem, tegen de muizen.”

Adriaan liep door het kleine huisje. De bedstee stonk verschrikkelijk. Het gestreepte beddengoed was grijs en gescheurd. Er stond een po met inhoud voor de bedstee.

Hij nam een kijkje onder het matras van zeegras. Daar vond hij een klein Buismanblikje dat rammelde. Hij inspecteerde de inhoud: een paar knopen, een zilveren rijksdaalder en een ringetje.

“Dokter, ik heb iets gevonden. Dit behoort de erfgenamen toe denk ik.”

De dokter keek en glimlachte.

“Er zijn geen erfgenamen, beste kerel. Die rijksdaalder mag u wel houden. Ik weet dat hij nog een schuld heeft staan in café Lieman, maar die neem ik wel voor mijn rekening. Ik heb daar vaak met hem zitten praten, hoewel ik hier nog

maar drie weken ben. Hij was een beetje gek.”

“En die ring dan? Misschien is het echt zilver.”

De arts zuchtte.

“Neem die ook maar mee, anders wordt het weer zo'n administratieve rompslomp. En nu moet ik u helaas verzoeken weg te gaan, ik ga het hier afsluiten en zorgen dat iemand hem komt halen.”

“Moet er geen politie bij komen kijken?”

“Denkt u nu echt dat iemand hem heeft vermoórd? Hier? Op Terschelling?”

“Ik weet het niet. Het zou toch kunnen?”

“Waarom zou iemand dat doen? Hij had geen vijanden. Ook geen vrienden. Hij bemoeide zich met niemand. Ik was de enige die naar hem wilde luisteren als hij op zijn praatstoel zat.”

“Waar had hij het dan over?”

“Dat er veel geheimen waren. Een mysterie. Raadsels. Dat hij niets mocht zeggen.” Hij tikte op zijn voorhoofd. “Het was een zonderling. En hij had ook niets van waarde want hij verzoop zijn geld. Nee, het is gewoon een hartaanval geweest. Klaar.”

Adriaan nam de foto's van de inscripties uit Egypte, Italië en de Brandaris nog eens goed door en ontdekte steeds meer overeenkomsten in de tekst. Ze gingen blijkbaar over hetzelfde onderwerp.

In één van de Latijnse geschriften uit het kistje, helaas een-tje met veel hiaten, werd iets gezegd over een poort in de Brandaris. 'Vertiti porta': Verboden poort. De poort waar niemand iets mee kon, daar kwam het op neer. Dus hoezo verboden? En er werd iets gezegd over een donkere man die verdwaald leek in de tijd. Wat was dit nu weer? Hij moest het verkeerd hebben begrepen.

Hij puzzelde verder met de inscripties die de Nubiërs in de grot hadden achtergelaten. Hij vergeleek ze met de hiëro-glyfen uit de Faraotijd, die geen geheimen voor hem hadden. Er waren overeenkomsten. En er was een duidelijke tekening van een vierkante toren. Maar wat was hiervan de betekenis? Wat voor poort?

Hij maakte lange wandelingen over het strand waarbij hij niets zag en alleen maar dacht aan de verbinding tussen de diverse teksten.

Bij Adriaans volgende bezoek aan de Brandaris viel hem een vage lijn op in de bakstenen. Een lijn die van de vloer naar boven ging, een boog maakte en weer naar beneden. Je kon hem alleen zien bij een bepaalde lichtinval.

Zijn hart ging enorm te keer. Kon dit de poort zijn? Maar hoe ging hij dan open? Waar leidde die poort naartoe?

Hij kwam er niet achter. Wel kreeg hij het idee dat de ring van Jan die in zijn broekzak zat, licht trilde in de toren.

Werd hij ook al gek? Of betekende het iets?

Hij liep als één van de weinigen achter de kist van Jan die op de begraafplaats achter de toren in een familiegraf werd begraven. Het was een sobere plechtigheid in de regen. Hierna keerde hij met tegenzin terug naar Leiden waar hij na de herfstvakantie weer colleges moest geven.

Zijn verloofde Martha wilde alles weten zijn expeditie, zoals ze het noemde, naar het Waddeneiland.

“Ach Martha,” zuchtte Adriaan. “Soms denk ik dat ik me dingen verbeeld, weet je. Maar ik heb iets gezien in die vuurtoren dat weleens heel belangrijk kan zijn.”

Hij haalde de ring van Jan uit zijn binnenzak en bekeek die nauwkeurig. Het was een zilveren ring met een saffier. Hij had hem inmiddels ook al aan een bevriende juwelier laten zien. De saffier kwam vermoedelijk uit Kasjmir, wist Adriaan dankzij die juwelier. De ring was in ieder geval erg oud. Zo'n sieraad leek helemaal niet bij Jan te passen, hij had hem misschien ooit aan het strand gevonden.

“Voor jou.”

“O wat prachtig!” riep Martha uit.

Ze deed de ring om haar vinger. Hij zat als gegoten en wilde niet meer gemakkelijk af.

“Je zit aan me vast,” zei hij glimlachend. Martha keek hem met verliefde ogen aan. Ze vroeg niet verder. Ze zou de ring tot haar dood dragen.

Een half jaar later trouwden ze, na een korte hapering in hun verloving toen ze erachter kwam dat hij in Toscane was beschoten en daardoor lichtelijk mank liep. Hij wist haar ervan te overtuigen dat hij nooit meer zulke risico's zou nemen. Martha stopte met werken en ging vanaf hun huwelijksdag altijd met Adriaan mee als hij de wereld over trok op zoek naar archeologische schatten. Ook kwamen ze regelmatig

op Terschelling om vakantie te vieren, waarbij Adriaan steevast een kijkje nam in de vuurtoren. Het spoor naar het ‘mysterie van Jan’ liep echter dood.

Adriaan verdiende uiteindelijk genoeg om een zomerhuisje te kopen bij West aan Zee op Terschelling. De Zeemeeuw was klein maar had een prachtig uitzicht over de Noordzee. Soms verbleven ze daar de hele zomervakantie om terug te keren in de herfstvakantie en de kerstvakantie. Hij bleef ook daar puzzelen met de inscripties. Het liet hem niet meer los.

In 1974 werd hun dochter Melissa geboren.

In 1987 had Adriaan dan eindelijk de oplossing van het inscriptieraadsel opgelost. Maar de teksten die hij op die manier wist te ontcijferen, waren te ongelooflijk, te gevaarlijk en te groots om naar buiten te brengen zonder risico's te lopen. En hij had Martha bezworen zichzelf nooit meer in gevaar te brengen.

Op Melissa's dertiende verjaardag nam hij haar mee voor een lange wandeling, ver bij iedereen uit de buurt. Melissa was een pienter meisje dat een geheim kon bewaren. En dus vertrouwde hij haar zijn grootste geheim toe.

“Zul je goed op jezelf passen?” riep Mia vanaf de kade naar haar vriendin Melissa van Buren die aan de reling stond. “Denk maar even niet aan farao’s of aan Johan. Geniet van de rust!”

“Ik beloof het!” riep Melissa.

Mia zwaaide tot de veerboot naar Terschelling uit zicht was en Melissa naar binnen ging.

Deze boot heette ook Friesland, maar was een stuk groter dan de oude.

Ze zocht een plaatsje in de niet-rokensalon en keek uit het raam. De boot lag stevig in het water, dat viel haar mee.

Mia had geen idee waarom ze nu precies naar Terschelling wilde. Ze had het haar niet verteld.

De reis verliep rustig. De boot manoeuvreerde langs zandbanken en kleine jachtjes.

Melissa genoot en had niet in de gaten dat een donkere man haar vanachter een krant in de gaten hield.

Ze bracht het laatste deel van de overtocht, die tegenwoordig maar anderhalf uur duurde, boven op het dek van de veerboot door. Ze haalde diep en langzaam adem. De frisse zeelucht deed haar goed, ze voelde een stoot nieuwe energie opborrelen.

Boven haar hoofd scheerden meeuwen op zoek naar voedsel. De winter was streng geweest met zelfs een Elfstedentocht, maar nu was het ijs vrijwel verdwenen. De zeevogels konden weer volop vissen en hun eeuwige honger stillen.

Melissa tuurde, in de zon op, over de Waddenzee. Het water was vlak, alleen aan de horizon, in het zeegat, bruiste

wat branding. De boot gleed zacht ruisend door de resten van de laatste ijsschotsen. Ze was een beetje huiverig geweest voor de overtocht maar het viel haar alles mee. Johan zou haar eens moeten zien, dat ze dit weer durfde, alleen op reis!

Johan. Ze had al bijna een uur niet aan hem gedacht. Een week geleden nog maar leek alles zo goed tussen hen. Ze hadden precies drie jaar verkering en gingen dat vieren in een restaurant. Melissa had zich nerveus voorbereid op het uitje, de ene jurk na de andere gepast in veel te dure winkels. Ze was naar de kapper geweest en zelfs naar de schoonheidsspecialiste, iets wat ze anders nooit deed. Ze wilde per se een goede indruk op Johan maken, Johan, de wereldwijze piloot, die stewardessen het hoofd op hol bracht en flirtte met beroemde vrouwelijke passagiers. Hij wist wat er in de wereld te koop was, hij had geld en gaf het graag uit. Melissa bewonderde hem er in stilte om.

Voor haar lag het allemaal even anders. Ze verdiende niet veel als assistent-conservator en secretaresse van een noodlijdend historisch museum. Behalve haar werk, dat ze met liefde deed, had ze weinig interesses. Uitgaan in dure gelegenheden was zeker niet één daarvan. Ze voelde zich altijd wat onzeker in grotere ruimtes met veel mensen. Eigenlijk voelde ze zich altijd onzeker.

Johan van der Wouden niet. Johan had er prachtig uit gezien in zijn zwarte smoking. Hij haalde haar op in een gehuurde witte limousine met chauffeur, ze wist niet wat ze zag! Bijna had ze zich bedacht en was ze terug gerend naar haar veilige flatje, maar ze kon Johan daar moeilijk laten staan. Zoiets sjieks was absoluut niets voor haar. Ze vond het doodeng. Het restaurant dat Johan had uitgezocht bevond zich in een kasteel en al vanaf het moment dat ze binnenstapten, ging het mis.

Ze knalde in haar zenuwen de deur hard achter zich dicht.

Iedereen keek verstoord op, ook Johan. Ze schutterde toen ze haar jas uittrok en ze had te laat in de gaten dat een soort lakei, zo zag hij eruit, haar jas wilde aannemen. Ze hing hem zelf op, aan het lusje, dat knapte. De jas viel op de grond en ze geneerde zich nog meer toen de gerant haar jas opraapte en nogmaals ophing, netjes aan een knaapje.

Johan keek haar afkeurend aan, hij schaamde zich natuurlijk dood met haar in zijn buurt.

Melissa kreeg het nog warm als ze terug dacht aan die vreselijke avond. De wijn had ze niet omgegooid, gelukkig, maar verder ging het echt helemaal fout.

Ze verloor haar vork, om maar eens wat te noemen. Ze dronk bijna per ongeluk uit het vingerkommetje en verlikte zich in een stuk vlees. Toen ze naar het toilet wilde gaan, kon ze dat met geen mogelijkheid vinden, ook niet op aanwijzingen van de ober, die haar de hele avond met nauwelijks verholten minachting leek te observeren.

Ze liep dus maar een rondje in de hal en keerde toen terug aan het tafeltje waar Johan zwijgend in zijn eten prikte.

Nog geen half uur later was het uit. Hij kon niet leven met iemand die zo saai was als zij. Zo stuntelig, onbehouwen, ja zo sociaal achterlijk. Dat waren zijn woorden geweest, zijn woedende woorden die hij op gedempte toon had gesproken.

Hij had zich vergist, siste hij. Stomweg vergist. Ze was weliswaar redelijk mooi, knap, maar geen buitensporige schoonheid. Eerder gewoontjes, nu hij er goed over had nagedacht. En ze had dus nogal last van haar zenuwen.

“En vanavond is het tot me doorgedrongen dat ik zo niet verder wil. Het is dus uit.” Hij stond op en liep de zaal uit. Daar zat ze dan. Ze voelde geen boosheid, geen verdriet. Alleen maar een lachbui die onstuitbaar kwam opzetten. Ze nam snel een slok wijn maar het hielp niet. Schaterend zag ze de witte limousine verdwijnen. Toen veegde ze haar wangen droog, haalde diep adem en bestelde een koffie.

Hoewel ze tientallen ogen op zich gericht wist, voelde ze zich een stuk meer ontspannen, ja opgelucht. Drie jaar lang had ze op haar tenen gelopen, nu was ze eindelijk vrij.

Melissa grinnikte toen ze aan dat moment dacht. Natuurlijk had Johan ook wel gelijk gehad, ze was inderdaad een grijze muis die niets durfde en overal tegen op zag. Maar dat zou veranderen. Melissa van Buren zou weer helemaal zichzelf worden en aan een nieuw leven beginnen. Als ze tenminste die steile trap van het bovendek af durfde te dalen.

De veerboot draaide de haven van Terschelling binnen. Melissa liep voorzichtig naar beneden. Ze merkte niet hoe de donkere ogen haar nog steeds gadesloegen.

Eenmaal op de Willem Barentszkade bleef ze staan. Het nieuwe adres van de beheerder van het zomerhuisje van haar ouders zat onder in haar schoudertas. Met veel moeite viste ze het papiertje uit de rommel, kam, tubetjes, zonnebril en natuurlijk de laatste Nikita Romanova, de roman-serie waar ze zo aan verknocht was. Johan had altijd geschimpt dat iemand met een universitaire opleiding, iemand van academisch niveau zoals zij, haar tijd niet moest verdoen met sensatieromannetjes. Drie jaar lang had ze haar favoriete leesvoer in het verborgene genuttigd. Nu kon ze weer lekker lezen wat en waar ze wilde. En dat zou ze doen ook.

De beheerder bleek verhuisd te zijn in de zeven jaar die Melissa niet op het eiland geweest was. Ze woonde nu niet ver van de haven. Melissa vroeg de weg aan een paar oude mannetjes die haar graag de goede kant uit stuurden. Ze knikten en wuifden haar vriendelijk na. Ze voelde zich nu een stuk beter dan toen ze die ochtend de veerboot op was gegaan en ze een steen in haar maag leek te hebben.

Ze belde aan en een vrouw die vier kinderen in bedwang probeerde te houden die aan het gekrakeel te horen allemaal iets anders op de televisie wilden zien, deed open. "Hallo juffrouw Van Buren."

"Zegt u maar Melissa."

"Melissa. Wat leuk je eindelijk weer eens te zien. Kon je het gemakkelijk vinden?"

“Ja. Ik moet even orde op zaken stellen.” Ze voelde een noodzaak om haar komst te verklaren, hoewel dat natuurlijk absurd was. Het zomerhuisje was van haar ouders geweest en werd af en toe verhuurd. Ze hoefde geen verklaring voor haar verblijf af te leggen aan de beheerder. Ze hoefde al helemaal niet te vertellen dat ze meer wilde weten over de moord op haar vader.

“Heb je al bedacht wat je met de Zeemeeuw gaat doen?”

“Nee. Ik weet nog niet of ik het wil verkopen. Misschien.”
Bezweet overhandigde de vrouw Melissa de sleutel.

“Sorry dat het hier zo hectisch is. Je bent zonder auto, zeker?”

“Ja, die heb ik niet.”

Ze spraken even over de dood van Melissa’s vader, nu zeven jaar geleden.

“Ik vind het zó triest dat je vader dat toen is overkomen. Zoiets verwacht je niet hier op het eiland. Het moet een ongeluk zijn geweest. Iemand die bezig was met pijl en boog te spelen. Een kind misschien.”

“Ja, wie weet.”

“Je vader had toch geen vijanden?”

“Ik heb geen idee. De politie heeft het onderzoek gestaakt omdat ze geen aanwijzingen hadden.”

De vrouw keek haar peinzend aan.

“Het zal altijd wel een raadsel blijven. En nu is je moeder dus ook dood.”

Melissa knikte.

“Gecondoleerd. Ik mocht Martha erg graag en ze was zo dol op je vader! Afijn. Je kunt het beste een fiets huren,” zei ze nog, voor ze haar viertal tot de orde riep en de deur sloot.

Een fietsenverhuurbedrijf was snel gevonden en even later trapte Melissa tegen de wind in over een smal fietspad door de duinen. Ze had ongeveer een half uur gefietst toen ze bij een groepje zomerhuisjes aankwam. Ze was hier zo lang niet geweest dat ze zelfs even moest zoeken voor ze de Zeemeeuw

vond, hoog gelegen boven op een duintop met een schitterend uitzicht over de zee.

Melissa zette haar fiets op slot en haalde diep adem.

Ze was benieuwd of ze zich nog veel van het huisje kon herinneren en opende haastig de deur.

Het interieur was niets veranderd. Alles zag er eenvoudig uit met vloerbedekking van vinyl en rotan meubelen, maar deed gezellig en fleurig aan door de bonte gordijnen en tafelkleedjes. Er was centrale verwarming die haar vader een jaar voor zijn dood had laten aanleggen en die ze gauw aanzette. De open haard liet ze maar voor wat het was.

Het uitzicht was nog altijd schitterend, het brede strand en de branding waren zo dichtbij, de zee en de wijde lucht met snel voortbewegende wolken.

In het keukentje maakte ze koffie en ze noteerde wat ze aan boodschappen moest halen. Ze opende wat kastjes. Helemaal achter in een kast vond ze een roestig blik met daarop een papiertje geplakt met een stukje tape. 'Niet open te krijgen, mag van ons weg'. Blijkbaar hadden badgasten dat geschreven. God mocht weten hoe lang dat blik daar al stond. Melissa kende het in ieder geval niet. Ze besloot er later aandacht aan te geven. Het had vast niets met haar vaders dood te maken.

Ze keek naar buiten. Het strand zag er verlaten en koud uit, er waaide zand tegen de ruit. Lekker rustig. Hier kon ze tenminste op adem komen.

Die middag maakte ze een strandwandeling. Om deze tijd van het jaar kwamen er maar weinig toeristen naar het eiland, het strand was helemaal van haar. Ze liep eerst een uur of twee tegen de wind in naar het westelijke deel van het eiland. Hoe zou het zijn geweest om hier samen met Johan te lopen, diep weggedoken in hun jassen, de armen om elkaar heen? Maar Johan vond stranden alleen leuk als ze vol lagen met topless juffrouwen en dan alleen bij tropische temperaturen. Ze waren samen slechts één keer naar een strand geweest, naar Zandvoort, en toen regende het. Dit was heerlijk, zo wijds en winderig. Haar huid tintelde en haar lippen smaakten zout.

Toen ze moe werd, ging ze op een duintop zitten. Een tijdlang tuurde ze over het strand. Ze dacht aan Iemke, haar vakantie vriendje met wie ze twee zomers was opgetrokken. En ook een kerstvakantie. Zou hij hier nog wonen?

Vanuit het westen verscheen een klein stipje dat groter werd, er kwam iemand haar richting uit. Het was een man, met een lange cameljas en een hoed. Vast ook een toerist, dacht Melissa. De man werd door de wind voortgeduwd, zo leek het. Opeens blies de wind de hoed van zijn hoofd en het ding rolde over het strand. Melissa lachte, het was een komisch gezicht de man achter zijn hoed aan te zien rennen. Ze stond op en zette een spurt in. Al snel had ze de hoed te pakken en bracht die naar de hijgende man bij de vloedlijn.

Hij was een jaar of veertig, schatte ze, lang, knap, met schitterende blauwe indringende ogen die haar echter boos aankeken. Zonder iets te zeggen griste hij de hoed uit haar